

Редни број	САДРЖАЈ	Страна
I	УВОД	2
II	ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	3
III	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	5
1.	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	5
2.	Приоритетне мере и активности на управљању културно – историјским вредностима	11
3.	Управљање природним ресурсима	12
3.1.	Задачи и активности на заштити и управљању шумама	12
3.2.	Задачи и активности на заштити и управљању ловном и риболовном фауном	13
3.3.	Задачи и активности на коришћењу споредних шумских производа	15
3.4.	Задачи и активности на мониторингу	15
IV	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА	16
V	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	18
VI	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	18
VII	САРАДЊА	20
VIII	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	20
IX	ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	21

I УВОД

Основ за израду годишњег програма, односно Програма управљања Парком природе „Радан“ за 2019. годину је члан 54. Закона о заштити природе („Сл.гл.РС“, број 36/09, 88/10, 91/10-исправка и 14/16) и члан 11. Уредбе о проглашењу Парка природе „Радан“ („Службени гласник РС“, бр 91/17).

Парк природе „Радан“ стављен је под заштиту ради очувања геолошке, биолошке и предеоне разноврсности, а нарочито очувања разноврсних облика вулканског рељефа; Лецко андезитског масива, највишег и највећег вулканског комплекса у Србији (клисуре: Велике Косанице, Гајтанске реке, Боринске реке и Соколов вис); хидролошких и хидрогеолошких појава (бифуркација Деливоде, термоминералне воде Пролома); шумских станишта на контрасту између котлина и брдско-планинских терена на дисецираном рељефу са конадима андезитских стена рефугијалног карактера, од појаса заједница врбе и тополе (*Salici-Populetum albae*), климазоналних заједница сладуна и цера (*Quercetum farnetto-cerris*), термофилних китњаковових заједница (*Quercetum montanum moesiaticum*), китњаково-грабових заједница (*Quercus-Carpinetum serbicum*), мезофилних букове шуме (*Fagetum montanum moesiaticum*), реликтних полидоминантних и осиромашених шумских заједница са мечјом леском (*Corylus colurna* L.) и кавкаском липом (*Tilia caucasica* Rupr.) и заједница јавора и граба (*Aceri-Carpinetum betuli*) у контактном делу између храстовог и буковог појаса; станишта и популације дивље флоре (751 биљном врстом), а посебно мезијских ендемита (*Pulsatilla montana* ssp. *bulgarica*, *Pastinaca hirsuta*, *Armeria rumelica* и *Sedum stefco*); станишта и популација дивље фауне, посебно птица (црна рода, орао кликташ, сури орао, патуљаста орао, сиви соко, прдавац, буљина, легањ), сисара (ендемичне врсте македонска волухарице и шареног твора), риба (поточна пастрмка, двопругаста уклија, поточна мрена, кркуша, клен, вијун и греч), водоземаца и гмизаваца; карактеристичних природних предела и културно-историјског наслеђа специфичног по времену настанка, степену очуваности и културној вредности.

Парк природе „Радан“ налази се на територији општине Куршумлија, Бојник, Лебане, Медвеђа и Прокупље, укупне површине 41.312,66 ха од чега је у државној својини 17.580,33 ха односно 42,56 % укупне површине заштићеног подручја и у приватној својини 23.719, 84 ха односно 57,44 % укупне површине заштићеног подручја.

На подручју Парка природе „Радан“ успостављају се режими заштите I, II и III степена. Режим I степена обухвата површину 1.077,52 ха (2,61%), II степена 3.886,50 ха (9,41%) и III степена 36.348,64 ха (87,98%).

Управљање Парком природе „Радан“ поверено је ЈП „Србијашуме“, а непосредно управљање на терену обављају два шумска газдинства: ШГ „Топлица“, Куршумлија и ШГ „Шума“, Лесковац.

II ЦИЉЕВИ ЗАШТИТЕ, ОЧУВАЊА, УНАПРЕЂЕЊА И ОДРЖИВОГ КОРИШЋЕЊА ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

На подручју Парка природе „Радан“ обезбеђују се опште мере заштите и унапређења геолошке и биолошке разноврсности:

- очување специфичних геоморфолошких творевина: клисуре Косанице, Боринске реке, клисуре Гајтанске реке, вулканских облика рељефа Соколовог виса и др.;
- очување хидрогелошких и хидролошких феномена: бифуркације Деливоде, водопада на Боринској реци и термоминералне воде Пролом бање, посебно алкалне изворе који представљају вредност од међународног значаја
- Заштита и одрживо коришћење геолошке разноврсности:
 - обезбедити санацију простора на којима су покренути инжењерско-геолошки процеси и појаве као што су нестабилност тла, ерозија и друге;
 - спречити просецање путева који су управни на изохипсе чиме се отвара и поспешује процес јаружања и даље девастације вегетације;
 - санирати мала локална позајмишта камених агрегата;
 - спречити самоиницијативно каптирање извора, а пре свега мале издашности и дифузног истицања;
 - забранити изградњу мини хидроелектрана на подручју другог и трећег режима заштите прибранског типа, као и мини хидроелектране са цевоводима велике дужине (дужи од 300 m);
 - извршити анализу стања објеката геонаслеђа и направити план презентације и туристичке понуде;
 - извршити заштиту трагова старог рударења.
- примена мера заштите и унапређења у складу са законом којим се уређује заштита животне средине, заштита природе, шумарство, ловство, заштита и одрживо коришћења рибљег фонда, као и оштепихваћеним правилима међународног права и потврђеним међународним уговорима;
- очување аутохтоне шумске вегетације на подручју и хоризонталне и вертикалне структурираности шума; тежња је ка максималном унапређењу „високих“ шумских састојина и интензивном превођењу постојећих састојина у изданачким шумама у високи узгојни облик, очување старих стабала, стабала домаћих сорти воћкарица и вегетације у нижим спратовима као важних станишта животињских врста и санација деградованих шумских комплекса;

- очување аутохтоних комплекса под пашњацима и ливадама, да би се сачували карактеристични елементи флоре и фауне и мозаичност и разноврсност предела; Стимулисати испашу стоке и редовно кошење ливада кошаница, што је од великог значаја за очување станишта многих врста, превасходно птица и сисара;
- очување влажних станишта;
- праћење стања и степена очуваности дивљих врста флоре и фауне и њихових станишта, приоритетних типова станишта, еколошки значајног подручја и еколошких коридора;
- спровођење мера заштите, очувања и унапређења врста, њихових популација, природних станишта и екосистема;
- развијање етно-туризма на природним потенцијалима у складу са утврђеним мерама и режимом заштите из ове уредбе уз укључивање сеоских домаћинстава у туристичку понуду и снабдевање туристичких објеката квалитетном храном;
- развијање пољопривреде на принципима одрживог развоја;
- укључивање локалног становништва у развојне пројекте усмерене на органску производњу хране;
- спровођење сакупљања лековитих и јестивих дивљих биљних врста и гљива на начин којим се обезбеђује трајни опстанак врста, њихових станишта и животних заједница ради одрживог коришћења и очувања природних ресурса;
- организовање обуке и информисање берача, откупљивача и осталих корисника о правилном начину сакупљања лековитих и јестивих дивљих биљних врста и гљива;
- успостављање конторлисаног плантажног гајења лековитих и јестивих дивљих врста биљака и гљива које се могу гајити у култури и
- организовање едукација локалног становништва о потенцијалним могућностима заштићеног подручја у функцији локалног еколошког развоја и подизања свести јавности о значају заштите, очувања и унапређења геолошке и биолошке разноврсности Парка природе „Радан“.

III ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1. Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Приоритетне мере на управљању природним вредностима парка природе су заштита, управљање и унапређење стања природних вредности.

Заштиту, односно чување подручја и унутрашњи ред у заштићеном подручју, спроводиће служба чувара заштићеног подручја, кроз редовну контролу свих активности у Парку природе „Радан“, обележавање и чување граница заштићеног подручја.

Мере и активности на управљању природним вредностима огледају се у сталном праћењу, контроли и унапређењу стања строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња, гљива и инсеката, праћењу стања и експлоатацији природних ресурса у заштићеном подручју (шума, земљишта, камена и воде) у границама ПП „Радан“. Такође вршиће се сталан надзор над спровођењем режима заштите по одређеним степенима заштите (I, II и III) у границама парка природе, од стране чуварске службе. Обавеза чувара је да о свим променама на заштићеним врстама и противправним поступцима сачињавају записнике и службене белешке које даље предају саомсталним референтима за приватне шуме (ППШ) и заштиту животне средине (ЗЖС), а они руководиоцима службе за планирање и газдовање шумама у својим шумским газдинствима.

Активности на заштити подручја одвијаће се наставком обележавања граница и ознака заштићеног подручја, обележавањем зона заштите, постављањем информативних табли, и табли ознака.

У складу са Правилником о унутрашњој организацији Јавног предузећа за газдовање шумама „Србијашуме“ и Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Сл.гл.РС“, бр.85/09) формирана је чуварска служба ПП „Радан“ коју чини 6 чувара заштићеног подручја.

Послове чувања ПП „Радан“ на територији која је у надлежности ШГ „Топлица“ (општине Куршумлија и Прокупље), обављаће 3 чувара парка природе, а у надлежности „Шума“ Лесковац, (општина Бојник, Лебане и Медвеђа) 3 чувара парка природе. Остали чувари шума, чији су рејони на којима обављају послове унутар ПП «Радан», повремено ће бити укључени у рад на реализацији годишњег Програма управљања за 2019.год.

У току 2019. године управљач планира, сходно површини Парка природе, да прошири чуварску службу са још два чувара Парка природе. Пријем нових чувара парка природе, зависиће од могућности добијања сагласности за пријем у радни однос нових запослених, с обзиром на Одлуку Владе РС о забрани запошљавања у јавном сектору.

Чувари врше непосредан надзор активности у парку природе на својим рејонима и за свој рад у парку природе одговарају саосталним референтима за ППШ

и ЗЖС, а они руководиоцима службе за планирање и газдовање шумама у својим шумским газдинствима.

Све неправилности које се уоче на терену пријављују се усменим путем или службеном белешком саосталном референту за ПШ и ЗЖС, а он руководиоцу службе за планирање и газдовање шумама. У току свог рада чувари воде дневнике рада, које контролишу наведени руководиоци.

Планирана средства за бруто зараде чувара заштићеног подручја ПП „Радан“ за 2019. годину приказана су у следећој табели. Тражена средства од МЗЖС су предвиђена за 6 чувара заштићеног подручја, а уколико управљач у току 2019. године прими у радни однос још 2 чувара, планирано је да се средства за њихове бруто зараде обезбеде из сопствених средстава управљача и средстава из накнада за коришћење заштићеног подручја.

Планирана средства за бруто зараде чуварске службе заштићеног подручја (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	3.600.000,00	Управљач
Сопствена средства:	284.371,16	
Средства из накнада:	949.333,80	

У оквиру материјалних трошкова чуварске службе планирани су и трошкови рибочувара у рибарском подручју “Радан”

Планирана средства за бруто зараде рибочувара у рибарском подручју “Радан” (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Сопствена средства:	39.760,00	
Средства из накнада:	755.444,00	

Такође у оквиру материјалних трошкова чуварске службе планирани су и трошкови: горива, регистрације аута и сервисирања, за шта су планирана средства у износу од:

Планирана средства за остале трошкове чуварске службе: гориво, регистрација аута и сервисирање (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	746.924,00	Управљач
Управљач:	73.364,00	
Средства из накнада:	119.712,00	

У 2019. години се планира набавка 3 униформе за чуваре и руководиоца чуварске службе Парка природе „Радан“ сходно Правилнику о службеној одећи чувара заштићеног подручја, као и набавка 2 службене легитимације. Поред тога планирано је и полагање испита за чуваре заштићених подручја. Све то је укалкулисано у следећој табели:

Планирана средства за набавку униформи за чуваре, израду службене легитимације, полагање испита за чуваре (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	180.000,00	Управљач, Изабрани извођач радова - треће лице
Управљач:	51.193,00	

Од остале опреме за чуварску службу планира се набавка (GPS уређаја 7 ком., 2 рачунара, 6 камера за видео надзор за праћење и заштиту дивљачи, 8 ком. двогледа и остале техничке опреме у вредности:

Планирана средства за опрему чуварске службе: GPS уређаје, рачунаре, камере за видео надзор праћење и заштиту дивљачи и остале техничке опреме (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	660.582,00	Управљач
Управљач:	95.226,99	
Средства из накнада:	900.629,99	

За чуварску службу ПП „Радан“ планира се и набавка 3 теренска возила:

Планирана средства за набавку теренских возила (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	586.077,00	Управљач
Управљач:	171.808,00	
Средства из накнада:	4.523.390,00	

За рибочуварску службу планирана је набавка једног теренског возила и чамца са опремом:

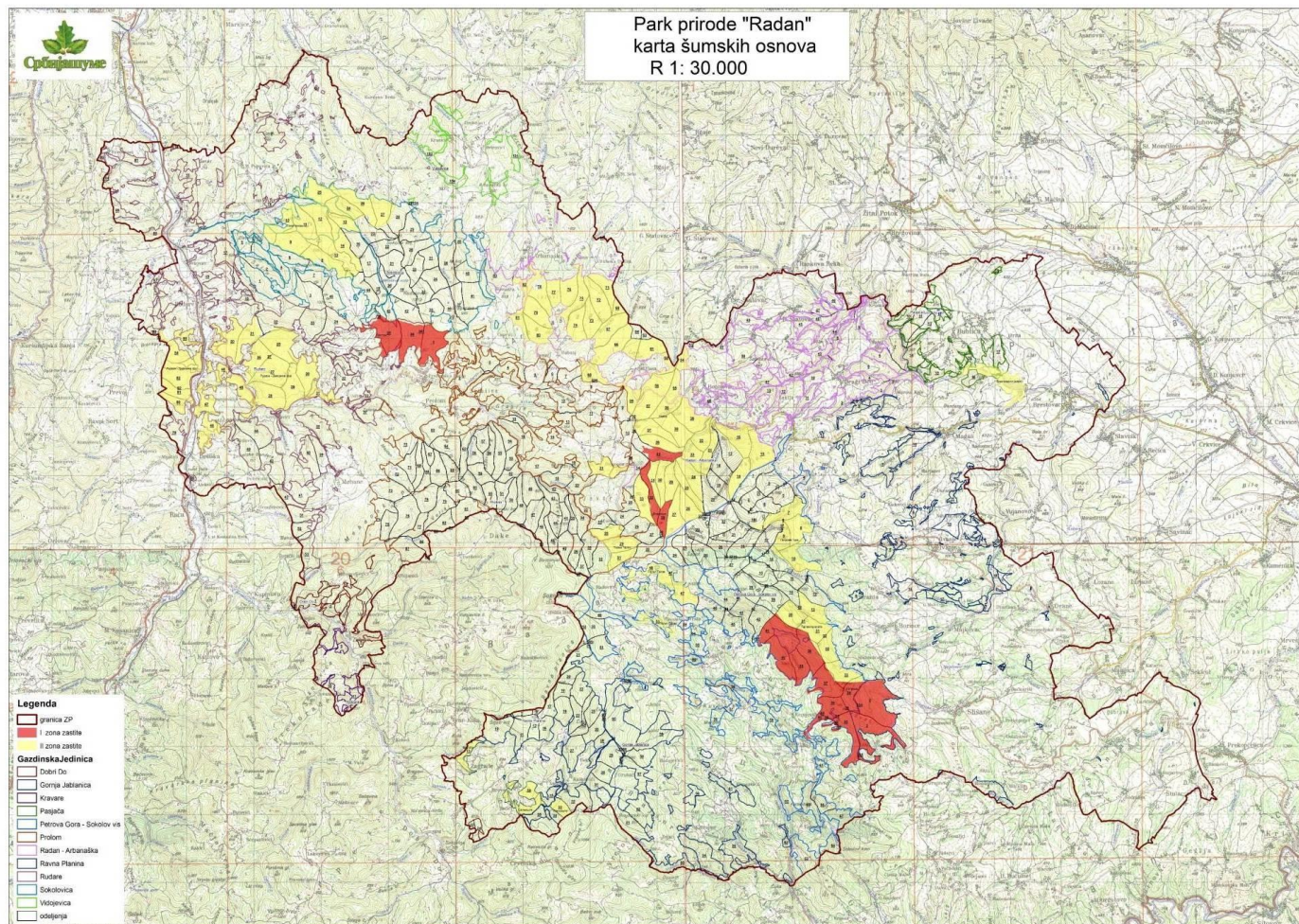
Планирана средства за набавку једног теренског возила и чамца са опремом за рибочуварску службу: (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Управљач:	131.000,00	
Средства из накнада:	1.179.000,00	

У складу са Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја, послове у ПП „Радан“ обављаће и служба за опште и правне послове, служба за ловство и остале ресурсе, служба за планирање и газдовање шумама и служба за финансије и рачуноводство. На изради управљачких докумената ПП „Радан“ (Програма управљања ПП „Радан“ за 2020. годину, извештај о остваривању годишњег програма управљања) и изради других програма и пројеката, као и на реализацији истих, радиће самостални референти за приватне шуме и заштиту животне средине и руководиоци чуварске службе. За рад самосталних референата на изради управљачких докумената и руководиоца чуварске службе, у ПП „Радан“, планирана су средства:

Планирана средства за бруто зараде запослених на изради управљачких докумената (програм управљања за 2020. год., извештаја о остварењу програма за 2019.год., њихово спровођење и контрола спровођења) као и материјални трошкови њиховог рада (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	160.000,00	Управљач
Сопствена средства:	501.240,95	
Средства из накнада:	1.158.832,05	

Обележавање граница ПП „Радан“ вршиће се у 2019. години, и то граница у II-ој зони заштите 198 km и спољне границе у дужини од 208 km. У обележавању граница учествоваће запослени у шумским газдинствима: самостални референти за приватне шуме и заштиту животне средине, руководиоц чуварске службе, запослени у Служби за израду шумских основа, геометри, рејонски чувари шума и шумски радници. Планирани трошкови за обележавање граница правдаће се трошковима зарада учесника у обележавању, с обзиром да обележавање граница представља додатну активност учесника на обележавању запослених код управљача.

Планирана средства за обележавање граница II зоне заштите и спољних граница (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	1.150.157,40	Управљач
Сопствена средства:	290.403,29	
Средства из накнада:	552.455,75	

У 2019. години извршиће се израда и постављање путоказа (5), постављање ознака табли (33) и информативних табли (6). Активност ће бити реализована ангажовањем трећег лица односно извођача радова.

Планирана средства за израду и постављање путоказа и постављање ознака табли (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:	720.763,60	Изабрани извођач радова, треће лице
Сопствена средства:	34.837,80	
Средства из накнада:	138.798,60	

Планирана средства за израду и постављање информативних табли (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	488.621,20	Изабрани извођач радова, треће лице
Сопствена средства:	26.156,40	
Средства из накнада:	104.222,40	

У 2019. години планирају се активности и на одржавању чистоће, спровођењем акција чишћења излетишта и приобаља језера у организацији управљача али и у сарадњи са другим предузећима и организацијама, а планирана средства ће се утрошити за материјалне трошкове као и зараде учесника акције чишћења.

Планирана средства за одржавање чистоће (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Сопствена средства:	40.000.00	
Средства из накнада:	160.000.00	

2. Приоритетне мере и активности на управљању културно–историјским вредностима

Споменичко наслеђе Парка природе Радан и његове непосредне околине може се разврстати према времену настанка, степену очуваности и уметничким вредностима. У Плочнику код Прокупља (подручје изван парка природе) у периоду винчанске културе био је центар делатности рударства. У том подручју имамо значајне археолоке локалитете. Из периода распада Римског царства 395. године и формирања Византије најзначајнији споменик је Царичин град (Justiniana prima). Другу групу чине објекти из XII века из периода Немањиха, када је српска црква добила аутокефалност.

Постојеће стање културно-историјских споменика:

- Царичин град (Iustiniana prima) - општина Лебане;
- Црквиште Голубовац – општина Бојник;
- остаци цркве Огњене Марије – општина Бојник;
- локалитет Манастириште;

Активности на промовисању културно-историјске вредности Парка природе управљач планира у 2019. години, у сарадњи са општинама Бојник, Лебане, Прокупље, и Куршумлија, као и са Туристичким организацијама ових општина.

3. Управљање природним ресурсима

3.1. Задачи и активности на заштити и управљању шумама

У оквиру ПП „Радан“ након валоризације простора заштитом је обухваћена површина од 16.230,57 ха државних шума и шумског земљишта са којима газдује ЈП „Србијашуме“, односно ШГ „Топлица“, Куршумлија и ШГ „Шума“ Лесковац. Од укупно заштићене површине најквалитетније шуме (високог узгојног облика) учествују са 42,3%, мање квалитетне – типа изданаčkih шума учествују са 29,1%, вештачки подигнуте састојине – културе учествују са 4,4%, а 13,3% чине шикаре и шибљаци

Управљање шумама у ПП „Радан“ спроводиће се у складу са дефинисаним режимима заштите, Законом о шумама и планским документима који су донети за шуме.

У 2019. Години планирају се радови на пошумљавању голети, нези шума као и праћење здравственог стања четинарских шума у свим газдинским јединицама и мониторинг поткорњака у свим четинарским шумама и културама, а посебно на површинама које су биле захваћене снеговима и снегоизвалама.

Планирана средства за радове у шумарству (гајење и заштита шума) (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Сопствена средства:	487.259,95	
Средства из накнада:	1.178.414,80	

3.2. Задаци и активност на заштити и управљању ловном и риболовном фауном

Развој и унапређење ловства оствариће се побољшањем стања и фонда дивљачи у постојећим ловиштима.

На подручју ПП „Радан“ налази се ловиште „Соколовица“ којим управљају ЈП „Србијашуме“ ШГ „Топлица“ Куршумлија.

На територији заштићеног подручја једна од значајних делатности је ловство које се одвија у:

- ловишту „Соколовица“ којим управљају ЈП „Србијашуме“ ШГ „Топлица“ Куршумлија.
- као и на 5 ловишта којима газдују различита ловачка удружења:
 - Ловачко удружење „Бојник“ из Бојника – ловиште „Радан“;
 - Ловачко удружење „Соко“ из Куршумлије – ловиште „Радан“;
 - Ловачко удружење „Топлица“ из Прокупља – ловиште „Радан“;
 - Ловачко удружење „Јабланица“ из Лебана – ловиште „Радан“ и
 - Ловачко удружење „Горња Јабланица“ из Медвеђе – ловиште „Радан“.

Ловним основама наведених ловишта дате су врсте које су трајно заштићене, врсте које су заштићене ловостајем, као и врсте ван режима заштите.

Трајно заштићене врсте су: видра (*Lutra lutra*), хермелин (*Mustela erminea*) и лисица (*Mustela nivalis*). Ловостајем заштићене врсте су: срна (*Capreolus capreolus*), дивља свиња (*Sus scrofa*), зец (*Lepus europaeus*), веверица (*Sciurus vulgaris*), сиви пух (*Glis glis*), јазавац (*Meles meles*), куна златица (*Martes martes*), куна белица (*Martes foina*) и ондатра (*Ondatra zibethica*). Врсте ван режима заштите су: вук (*Canis lupus*), шакал (*Canis aureus*), лисица (*Vulpes vulpes*), дивља мачка (*Felis silvestris*) и твор (*Mustela putorius*).

Планирани радови у области ловства спроводиће се у складу са Законом о ловству и са Уредбом о проглашењу Парка природе „Радан“.

Планира се постављање техничких објеката – чеке отворене и затворене по једна и уређење два хранилишта и појилишта.

Планирана средства на изрази и постављању ловно техничких објеката (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	22.000,00	Управљач
Сопствена средства:	29.600,00	
Средства из накнада:	118.400,00	

У оквиру Парка природе „Радан“ формирано је и рибарско подручје “Радан“.

Планирани радови у области рибарства спроводиће се у складу са Законом о риболову и са Уредбом о проглашењу Парка природе „Радан“.

У току 2019. године планира се израда Плана Управљања рибарским подручјем „Радан“.

Планирана средства за израду Плана Управљања рибарским подручјем „Радан“ (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Сопствена средства:	100.000,00	
Средства из накнада:	400.000,00	

У току 2019. године планирано је и порибљавање у рибарском подручју „Радан“ пастрмком.

Планирана средства за порибљавање у рибарском подручју „Радан“ пастрмком (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Сопствена средства:	360.000,00	
Средства из накнада:	1.440.000,00	

3.3. Задаци и активности на коришћењу споредних шумских производа

Богата вегетација и очувана природна средина овог подручја је права ризница различитог лековитог биља и шумских плодова. Сакупљање лековитог биља и шумских плодова код становника овог подручја је присутно и у функцији је сопствених потреба и потреба локалног тржишта, што представља недовољну искоришћеност постојећег природног потенцијала.

3.4. Задаци и активности на мониторингу

Праћење, строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива, праћење стања природних ресурса у заштићеном подручју (речних водотока, земљишта, шума и др.), биће редовна пословна активност реверних инжењера шумарства оних газдинских јединица које се територијално налазе у ПП „Радан“. Мониторинг у Парку природе „Радан“ је редовна и обавезна активност стручних служби управљача, реверних инжењера и чувара заштићеног подручја.

У току 2019. године Управљач планира да ангажовањем стручне институције изврши Израду Вегетацијске карте за подручје државних шума у Парку природе „Радан“. Вегетацијска карта ће се урадити на основу описа станишта и састојина државних шума садржаних у основама газдовања шумама и провером стања на терену. Циљ израде вегетацијске карте је да се утврди постојеће стање вегетације, утврди потенцијална вегетација, а све у сврху унапређења газдовања шумским екосистемима у Парку природе „Радан“. За реализацију овог пројекта планира се спровођење јавне набавке.

Мониторинг - Планирана средства за израду Вегетацијске карте		Извршилац посла
МЗЖС:	750.000,00	Стручна институција изабрана у поступку јавне набавке
Сопствена средства:	60.000,00	
Средства из накнада:	690.000,00	

IV Приоритетни задаци научноистраживачког и образовног рада

Приоритетне задаци научно истраживачког и образовног рада произилазе из стања природних и створених вредности и потребе њихове заштите, очувања и унапређења.

- Очување и унапређење стања шумских екосистема; контролисана експлоатација дрвних и недрвних шумских производа.
- Едукација локалног становништва у области заштите природних и створених вредности ПП „Радан“;
- Едукација локалног становништва у области туризма; утврђивање потенцијала, мотивисање становништва, успостављање критеријума;
- Подизање нивоа свести локалне заједнице у циљу очувања биодиверзитета Радана; указати на вредности ресурса, којима располажемо.
- Едукација локалног становништва у области одрживог коришћења шумских плодова, лековитог биља и гљива; упознавање локалног становништва са законом о заштићеним врстама;
- Едукација свих популација корисника ПП „Радан“ у области спровођења прописаних режима заштите; упознавање са прописима за различите степене режимима заштите.
- Едукација локалног становништва у области одрживог управљања отпадом.

V Планирање, изградња и уређење подручја

1. Мере и услови

Радови и активности на планирању, изградњи и уређењу ПП „Радан“ изводиће се у складу са дефинисаним режимима заштите и условима заштите природе које ће издати Завод за заштиту природе Србије, а на основу захтева носилаца активности и радова који ће се извршавати у заштићеном подручју. Планирају се следећи радови:

За потребе обезбеђења будућих радова на унапређењу стања шума у оквиру парка природе, односно радова на гајењу и заштити шума, управљач у 2019. години планирана изградњу шумарског центра - шумарске куће са пратећим објектима.

Планирана средства за израду шумарске куће „Радан“ са пратећим објектима (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач
Сопствена средства:	900.000,00	
Средства из накнада:	3.600.000,00	

С обзиром да путеви представљају једну од најзначајнијих инфраструктурних објеката, од значаја за локално становништво, чување и вршење осталих активности у оквиру Парка природе, управљач у току 2019. године планира радове на реконструкцији, изградњи и одржавање путева тврдых путева у Парку природе „Радан“.

Планирана средства реконструкција, изградња и одржавање путева у Парку природе (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач, Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	2.405.000,00	
Средства из накнада:	44.535.046,00	

Уређење пешачких стаза:

Уређење и обележавање туристичко – пешачких стаза вршиће се на атрактивним локацијама, ради што бољег приказа природних вредности Парка природе „Радан“. Уређење простора вршиће се кроз чишћење постојећих пешачких стаза, а њихово обележавање вршиће се маркационим знацима по Кнофељц методи (црвено-бело-црвеним знаковима), и постављањем путоказа. Планира се уређење пешачких стаза у дужини од 10 км.

Планирана средства за израду пешачких стаза (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	123.736,00	Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	36.737,20	
Средства из накнада:	518.196,80	

Постављање мобилијара

Од планираних радова на уређењу простора, а у функцији одмора и рекреације посетилаца планирано је следеће:

- израда и постављање столова са надстрешницама – „печурке“ 4 ком.
- израда и постављање столова са клупама 2 ком.
- постављање корпи за отпатке 4 ком.
- израда и постављање ложишта за пикник 4 ком.
- уређење и заштита изворишта 3 ком.

Планирана средства за израду и постављање мобилијара, столова са надстрешницама – „печурке“, столова са клупама, корпи за отпатке, ложишта за пикник, уређење и заштита изворишта		Извршилац посла
МЗЖС:	474.104,00	Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	65.030,00	
Средства из накнада:	919.876,00	

Набавка грађевинске механизације за одржавање путева

Планирана средства за набавку грађевинске механизације за одржавање путева (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Управљач, Добављач изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	1.907.222,20	
Средства из накнада:	24.737.221,80	

VI Промоција вредности заштићеног подручја

Планира се израда WEB SITE као и заснивање, унос података и одржавање дигиталне базе података.

Активност ће бити реализована ангажовањем извршиоца путем јавне набавке.

Планирана средства за израду WEB SITE као и заснивање, унос података и одржавање дигиталне базе података (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	90.000,00	
Средства из накнада:	1.160.000,00	

За презентацију штампање материјала намењеног посетиоцима ЗПД, флајере, брошуре, публикације, роковнике, мајице, торбе, качкете тј. промотивног материјала са знаком ПП “Радан“, израду ЛОГА са књигом графичких стандарда, учешће на семинарима и сајмовима, трошкове угоститељских услуга планирају се следећа средства:

Планирана средства за штампање материјала намењеног посетиоцима ЗПД, флајере, брошуре, публикације, роковнике, мајице, торбе, качкете тј. промотивног материјала (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	136.000,00	Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	13.600,00	
Средства из накнада:	190.400,00	

Планирана средства за израду ЛОГО-а са књигом графичких стандарда (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:	45.500,00	Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	6.500,00	
Средства из накнада:	78.000,00	

Планира се и изградња ИНФО пункта за посетиоце на подручју ШГ “Шума“ Лесковац, који ће да допринесе управљању посетиоцима као и промоцији вредности заштићеног подручја.

Планирана средства за изградњу ИНФО пункта за посетиоце, (динара).		Извршилац посла
МЗЖС:		Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	160.000,00	
Средства из накнада:	1.600.000,00	

У сарадњи са другим заштићеним подручјима у којима је управљач ЈП "Србијашуме", планиран је заједнички пројекат презентације ЗП у оквиру клуба „КОШУТЊАК“ у Београду, где ће бити представљен и Парк природе „Радан“. Планирана средства су предвиђена за суфинансирање свих радова на уређењу простора, изградњу стаза као и израду табли за презентацију заштићеног подручја у оквиру пословног клуба "Кошутњак".

Планирана средства за Пројекат презентације ЗП у оквиру клуба „КОШУТЊАК“ (динара)		Извршилац посла
МЗЖС:		Предузеће, Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:		
Средства из накнада:	2.239.490,00	

VII Сарадња

1. Сарадња и партнерство са локалним становништвом

Управљач ће настојати да у 2019. години настави сарадњу са:

- локалним самоуправама, општинама: Куршумлија, Бојник, Лебане, Медвеђа и Прокупље.
- Туристичким организацијама
- невладиним организацијама.

VIII Посебни послови и задаци

Противпожарна заштита организоваће се у складу са одредбама Закона о заштити од пожара, Закона о заштити природе и Закона о шумама.

Противпожарна заштита у 2019. години одвијаће се кроз превентивну заштиту од пожара. У 2019. години планира се за противпожарну заштиту и набавка

напртњача, млатилица, млазница, као и активна дежурстава, трошкови гашења пожара итд.

Планирана средства за противпожарну заштиту		Извршилац посла
МЗЖС:	36.180,00	Управљач, Извођач радова изабран у поступку јавне набавке - треће лице
Сопствена средства:	21.160,00	
Средства из накнада:	102.660,00	

IX Извори финансирања

Према Закону о заштити природе („Сл.гл.РС“, број 36/09, 88/10 и 91/2010 – исправка и 14/16) финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из: средстава Буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе; накнада за коришћење заштићеног подручја; прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем; средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе; донација, поклона и помоћи и других извора у складу са законом.

За реализацију Програма управљања ПП „Радан“ планирана су укупна средства за 2019. годину у износу од 112.811.640,13 динара од чега се планира учешће: средства Буџета Републике Србије у износу од 9.880.645,20 динара (8,76 %), сопствена средства управљача у износу од 8.451.470,95 (7,49 %) динара и средства из накнада 94.479.523,99 (83,75 %) дин.

Прилог: Финансиски план (Табела прихода и Табела расхода)

Програм урадили:

Јован Петковић,сам. референт за приватне шуме и ЗЖС

Радмила Нишавић,сам. референт за приватне шуме и ЗЖС

Директор
ШГ „Топлица“ Куршумлија

Небојша Миховиловић, дипл.инж.шум.

